

Hej granne och Slitebo!

Jag måste börja med att kommentera branden som startade den 24 maj. Ännu en gång vill jag tacka alla inblandade för att vi i första hand kunde undvika skador på människor och närmiljön under släckningsarbetet, och att vi samtidigt klarade av att begränsa branden till endast bränslehallen. Orsaken är fortfarande oklar, även om internutredningen som pågår sedan den 29 maj lyckats avgränsa antalet hypoteser. Först när orsaken till branden är klar för oss kan vi planera för hur vi permanent ska bygga upp vår mottagnings- och krossanläggning för det alternativa bränslet. Detta kommer förstås ta en tid.

Dessförinnan ska vi destruera kvarvarande brännskadat och blött material, cirka 1 000 ton, tillsammans med tidigare sönderdelade bildäck och annat material som ger en brännbar mix. Detta är en tillfällig lösning för att vi ska undvika att lagra material vid brandområdet och det innebär att vi tar material direkt från krossningen rakt in i ugnen. Berörda myndigheter och konsulter är med och säkerställer att vi har kontroll på brandskyddsfrågan. Välkommen att höra av er om ni har frågor.

I detta nummer av Utsikt berättar vi om hur vi planerar för den framtida verksamheten, där vi värnar om resurser och tar största möjliga hänsyn till naturen.

Trevlig läsning!

Hälsningar,
Per Ole Morken
Fabrikschef

Unik kartläggning av väddnätfjärilen

JUST NU PÅGÅR en av de största insatserna någonsin när det gäller kartläggning av en fjäril i Sverige. Under fyra veckor har väddnätfjärilar samlats in och individmärkts för att kartlägga antal och spridningsmönster.

Forskningsarbetet med väddnätfjärilen som är en hotad art, ingår i Cementas ansökan för fortsatt kalkstensutvinning. Väddnätfjärilen lever bland annat vid File hajdar där den lever av och lägger sina ägg på växten ängsvädd, därav namnet.

John Askling, naturmiljökonsult vid Calluna med stor kunskap om fjärilar leder arbetet.

– Vi är ett tiotal personer som med håv fångar in och ger varje fjäril ett eget "personnummer" på vingen för kunna följa deras förflyttningar. Alla har blivit upplärda i hur detta görs för att inte skada de sköra vingarna.

Vill öka antalet fjärilar

Målet är kunna identifiera och göra åtgärder för att öka antalet väddnätfjärilar på en plats som inte sammanfaller med Cementas planerade brytningsområde.

Det handlar om att röja igenväxta platser, då soljuset gynnar fjärlarnas larvutveckling. Det handlar också om att

täppa igen diken för att behålla en hög fuktighet i marken. Försök görs nu med att flytta larvkolonier till nya områden med bra förutsättningar.

"Väddnätfjärilen skulle få ännu bättre förutsättningar än om vi bara lät allting vara som det är idag."

– John Askling, Calluna

Omfattningen på arbetet och noggrannheten i kartläggningen gör detta till ett unikt forskningsprojekt kring en fjäril, menar John Askling.

Projektet kommer att löpa i flera år och den första delrapporten skickas in i höst.

– Möjligheterna att vi lyckas med detta är mycket goda. Vi har sett att det finns gott om både fjärilar och larver, och på Cementas egna marker kan vi arbeta fokuserat med åtgärder för att gynna artens fortsatta utveckling. Väddnätfjärilen på Gotland kommer att kunna få ännu bättre förutsättningar, än om vi bara skulle låta allt vara som det är idag. □

Naturexpert och personer som arbetar med röjning samverkar för att hitta de bästa lösningarna. Anders Birgersson (till vänster), geolog på CEMENTA, deltog i fjärlsinventeringen.

VAD HÄNDER I NATURA 2000-ÄRENDET? Ärendet bereds nu hos regeringskansliet inför ett beslut. CEMENTA har dialog med politiker för att förklara den nationella betydelsen av en fortsatt täktverksamhet i Slite. All information om ärendet samlar vi här: www.cementa.se/natura2000.

Vill arbeta för samhällets utveckling

– BRA VERKSAMHET handlar om att ta vara på varje individ, säger Jenny Sander, som sedan 1 maj är ny HR-chef på fabriken. Hon har bland annat arbetat nio år inom Region Gotland, närmast som enhetschef för medborgarservice.

Hur kom du i kontakt med Cementa?

– Via ett nätverk träffade jag en person som arbetar vid fabriken, och han talade gott om företaget.

Vad gör du i din roll?

– Jag ansvarar för att locka människor till företaget, rekrytera och få dem att vidareutvecklas och stanna hos oss. Det handlar också om att genom fackförbunden samverka med andra företag och politiker i viktiga arbetslivsfrågor för Gotland. Som

ny ledamot i styrelsen för Slite Utveckling ser jag fram emot att arbeta för samhällets utveckling. Jag är även chef över funktionerna administration, vaktmästeri, restaurang och företagshälsövård.

Vad dominerar ditt arbete just nu?

Nyligen var det avtalsförhandlingar för Cementa Sverige, och en hel del arbete

med anledning av branden. Vi rekryterar också många nya personer. Om vi utgår från att personen stannar länge hos oss – vad är det för sorts kompetens och profil vi behöver här om tio år? Det är viktigt att tänka på idag, och inte bara välja samma profil som tidigare.

Är det lätt att hitta nya personer?

– Cementa anses vara en bra arbetsgivare och vi får många sökande till tjänsterna, men det är inget vi kan ta för givet. Min företrädare Bo Collin har bland annat arbetat hårt för att få igång yrkeshögskoleutbildningen i drift- och underhållsteknik. Jag ser även att vi kan behöva öka insatserna för att nå barn och unga. □

Uppsamlat vatten nyttjas

UNDER FEBRUARI TOG CEMENTA bort länsumpen och därmed har en del av Västra brottet börjat vattenfyllas på naturlig väg genom att ytvatten och regnvatten ansamlas.

Kalksten bryts i så kallade "pallar". Pall 1 är den första brytningsnivån som går 20 meter ner i berget. Därefter har man brutit pall 2 som har en bottennivå 50 meter under markytan. Det är den undre delen som nu vattenfylls. När den är fylld kommer den att vara 20 meter djup och rymma mer än 4 miljoner kubikmeter vatten.
– Vi räknar med att det tar minst fem år innan den är fylld,

berättar Uno Pettersson, projektingenjör och ansvarig för arbetet.

Uttaget ut Spillingsdammen minskar

Syftet är att kunna förse fabriken med processvatten för bland annat rökgasrening och kylning. I höstas grävdes ledningar ner för att kunna transportera vattnet.

Genom att använda Västra brottet minskas uttaget ur Spillingsdammen. Precis som vanligt tas vattenprover med jämna mellanrum för att säkerställa att vattnet håller rätt kvalitet.

– Tidigare pumpades det vatten som samlades i tåkten ut i havet. Nu kommer vi att ta tillvara på det in i fabriken, säger Uno Pettersson. □

Västra brottet.

Vattenfrågan är central i framtidens kalkstensbrytning

ARBETET PÅGÅR med ansökan om fortsatt kalkstensbrytning efter 2021. Ett antal utredningar ska ge så fullständig kunskap som möjligt om hur brytningen kan påverka exempelvis vatten, vibrationer och natur- och kulturvärden.

Målet är att hitta lösningar så att kalkstensutvinningen får så liten påverkan som möjligt, och där det blir nödvändigt kommer åtgärder planeras för att skydda eller kompensera.

– Vattenfrågan är mycket viktig att utreda, dels för att säkra dricksvattentillgången, där Cementa dessutom kan bidra positivt, men också för att klargöra hur omkringsliggande naturområden påverkas. Vi arbetar med experter på ämnet och kommer att ha ett omfattande underlag, säger Cementas miljöingenjör Jon Hallgren, och tillägger att det kommer att hållas ett informationsmöte med brunnägare i området.

Under hösten ska ansökan skickas in tillsammans med en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). □

Cementa arbetar på ett miljöanpassat sätt med målet att industri, människor och naturvärden ska samexistera i ett hållbart samhälle i en levande bygd. Vår policy är att ha en öppen dialog med kringboende och myndigheter. Välkommen att kontakta oss med synpunkter och frågor!

Utsikt – Slitefabrikens informationsblad till närboende

Adress: Skolgatan 6, Box 102, 624 22 Slite

Telefon: 0498-28 11 44 eller 0490-28 10 00

E-post: info@cementa.se

Webb: cementa.se, facebook.com/cementaab